

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่ผ่าน
การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
สุนทร นิโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2548

ISBN 974-429-243-1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง ดร.อมรรัตน์ ทิพย์จันทร์ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ดร.นิป เอมรัฐ และอาจารย์เสนอ บุญยะคงรัตน์ ซึ่งได้รับความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไข ปรับปรุง ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ซึ่งได้ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือทั้ง 5 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง ดร.ปฐมพงษ์ สุภเลิศ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา อาจารย์ออดุสภ์ ภักดีเตล็ด และอาจารย์หิระ รัศมีสว่าง ขอขอบคุณหัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่มงาน ศึกษาพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณรุ่นพี่และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือผู้วิจัย อยู่เสมอ

คุณค่าและประโยชน์อันพึงประสงค์ที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นความกตัญญูแด่ บิดา-มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุนทร นิโรจน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	คำถามในการวิจัย.....	7
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
	ความสำคัญของการวิจัย.....	7
	ขอบเขตการวิจัย.....	7
	หน่วยในการวิเคราะห์.....	7
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	7
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	8
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
	แนวคิด หลักการ การประกันคุณภาพการศึกษา.....	13
	หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	15
	ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	19
	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	20
	องค์ประกอบหลักของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	23
	การบริหารคุณภาพวงจรเดมมิ่ง.....	25
	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	
	ประกันคุณภาพการศึกษา.....	29
	แนวคิด หลักการเกี่ยวกับ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก	
	รอบแรก.....	41
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
	งานวิจัยในประเทศ.....	44
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	48
	ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
	ตอนที่ 1 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	56
	ตอนที่ 2 ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	66
	ตอนที่ 3 นำเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2.....	77
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	81
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
	สรุปผลการวิจัย.....	83
	อภิปรายผล.....	86
	ข้อเสนอแนะ.....	88

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงคำมัชฌานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบแรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา.....	57
2 แสดงคำมัชฌานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบแรก ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	58
3 แสดงคำมัชฌานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบแรก ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา.....	59
4 แสดงคำมัชฌานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบแรก ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	60
5 แสดงคำมัชฌานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบแรก ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา.....	61
6 แสดงคำมัชฌานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบแรก ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา.....	62
7 แสดงคำมัชฌานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบแรก ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา.....	63
8 แสดงคำมัชฌานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบแรก ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี.....	64

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
9	แสดงค่ามัธยฐานและค่าเฉลี่ยระหว่างควอไทล์ ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบแรก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา.....	65
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเป็นไปได้ในการรวม แต่ละด้านของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอก รอบแรก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา.....	67
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางการพัฒนา คุณภาพภายนอกรอบแรก ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	68
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบแรก ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา.....	69
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบแรก ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	70
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	71
15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบแรก ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา.....	72
16	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบแรก ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา.....	74
17	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบแรก ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี.....	75

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
18	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่ผ่านการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบแรก ด้านการดูแลระบบประกันคุณภาพการศึกษา.....	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 โครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา.....	24
3 วงจรคุณภาพ PDCA.....	25
4 กระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพ.....	27
5 กระบวนการพัฒนาโรงเรียน.....	28
6 เปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในกับวงจรเดมมิ่ง.....	29
7 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสถานศึกษา.....	35
8 ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	40
9 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา.....	41
10 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	50